

20 jaar val van de Muur: Nederland viert mee

Overzicht van de activiteiten in Nederland

[Achtergrond](#) - 13 oktober 2009

Dat de Berlijnse Muur twintig jaar geleden viel gaat in Nederland niet onopgemerkt voorbij. Via Duitslandweb en valvandemuur.nl kunt u op de hoogte blijven van alle activiteiten rond deze historische gebeurtenis.

Tentoonstelling: DDR - impressies van een verdwenen republiek

Museum TwentseWelle presenteert een unieke tentoonstelling over het dagelijks leven in de DDR als Gesamtkunstwerk. Van Trabant tot marxistische woningbouw, van kleding tot televisieprogramma's: vele onderwerpen worden verbeeld. Aan de hand van originele bruiklenen uit diverse Duitse musea zoals interieurs, auto's, films, kleding, maquettes en foto's wordt een beeld geschetst van het leven in dit voormalige socialistische "paradijs".

Locatie: Museum Twentse Welle, Enschede

Datum: 2 oktober 2009 t/m 28 februari 2010

[Lees verder >>](#)

Fototentoonstelling 'Behind Walls'

'Behind Walls' geeft een breed beeld van fotografie in Midden- en Oost-Europa. Fotografen van verschillende generaties legden het leven in een communistisch regime vast en de grote veranderingen die na de val van het IJzeren Gordijn plaatsvonden.

Locatie: Oude Kerk, Amsterdam

Datum: 7 oktober t/m 10 november

[Lees verder >>](#)

Tentoonstelling 'DDR - Oostalgie en Paranoia'

De val van de Muur was een proces van verval dat zich al een tijd aan het voltrekken was. De ondergang van het failliete systeem van de DDR dat was gebaseerd op angst, afluisteren en controleren, maar waarmee de inwoners van de onwerkelijke heilstaat hadden leren leven. Cultureel centrum GEMAK kijkt naar het leven voor en na de Wende, met een tentoonstelling met werk van Dora García en Maix Mayer.

Locatie: Cultureel centrum GEMAK, Den Haag

Datum: 17 oktober 2009 t/m 3 januari 2010

[Lees verder >>](#)

Studium Generale Lezing: De geschiedenis van de Muur

Veel jongeren en jongvolwassenen hebben de val van de Muur niet bewust meegemaakt. Eerstejaarsstudenten waren nog niet eens geboren toen de Muur viel. Om het geheugen op te frissen over de geschiedenis van de DDR, Berlijn en de val van de Muur spreekt de bekende Utrechtse hoogleraar Geschiedenis Maarten van Rossem over dit roerige hoofdstuk in de geschiedenis.

Spreker: dr. Maarten van Rossem

Locatie: Academiegebouw, Utrecht

Datum: 19 oktober

[Lees verder >>](#)

Tentoonstelling 'Stasi: wer Feind ist, wer anders denkt'

Wantrouwen en onderdrukking van de SED bepaalden de politiek tegenover de bevolking van de DDR. Een belangrijke steunpilaar voor het regime was de Stasi. de tentoonstelling informeert over de structuur, activiteiten en werkwijze van de Oost-Duitse veiligheidsdienst. Bijzondere aandacht wordt besteedt aan de slachtoffers van de Stasi. Ook is een medewerker van het Stasi-archief in Berlijn aanwezig om vragen te beantwoorden

Locatie: Cultureel centrum GEMAK, Den Haag

Datum: 23 oktober t/m 13 november

[Lees verder >>](#)

Studium Generale Lezing: Waarom de Muur viel

Waarom viel de Muur? Door een volksofstand of was het een diplomatiek spel? Waar Maarten van Rossem de grote lijnen schetste rond de val van de Muur en de DDR, richt historica Beatrice de Graaf zich meer op de kleinere factoren rond de vreedzame revolutie van 1989. Denk daarbij aan de rol van de vredesbeweging en de demonstraties tegen de plaatsing van kruisraketten.

Spreker: dr. Beatrice de Graaf

Locatie: Academiegebouw Utrecht

Datum: 26 oktober

[Lees verder >>](#)

UvA-bijeenkomst Twintig jaar na de val van de Muur

Staatssecretaris voor Europese Zaken Frans Timmermans, presentator Martin Šimek en documentaliste van het Duitsland Instituut Amsterdam Angelika Wendland halen persoonlijke herinneringen op aan de val van de Muur. Ook gaan ze met studenten in gesprek over de gevolgen voor Oost en West, de lessen en

inzichten die de val van de muur heeft gebracht, en de betekenis van het verdwijnen van het IJzeren Gordijn.

Sprekers: Timmermans, Simek en Wendland

Locatie: Allard Pierson Museum, Oude Turfmarkt 127, Amsterdam

Datum: 27 oktober

[Lees verder >>](#)

Lezing: De Stasi, dat waren gewoon mensen

Twee jaar na de Wende wordt duidelijk, dat Susanne Schädlich's lievelingsoom als 'spion Schäfer' jarenlang alles over de familie van zijn broer aan de Stasi heeft gerapporteerd. Elf jaar later schiet hij zich op een bankje in een park in Berlijn met een pistool in de mond. Schädlich schreef hier het boek 'Mijn oom, vriend en verrader' en vertelt erover.

Spreker: Susanne Schädlich

Locatie: Spui 25 Amsterdam

Datum: 27 oktober

[Lees verder >>](#)

Tentoonstelling Visual_Correspondents Berlin

Visual Foreign Correspondents_Berlin (VFC_Berlin) toont de impact en consequenties van het bouwen van muren, zowel in letterlijke als figuurlijke zin. In het kader van het herdenkingsjaar van de val van de Berlijnse muur zijn internationaal gerenommeerde kunstenaars uit verschillende disciplines gevraagd om te reflecteren op de betekenis van virtuele en reële grenzen. Op ironische en poëtische wijze geven de kunstenaars hun visie over wat er met een maatschappij en haar inwoners gebeurt als grenzen omver geworpen of juist gebouwd worden.

Locatie: Melkweg, Amsterdam

Datum: 1 t/m 30 november

[Lees verder >>](#)

Studium Generale Lezing: Duitsers en Nederlanders, ruggelings verbonden

Thomas von der Dunk, cultuurhistoricus en publicist, vertelt vanavond over de relatie tussen Nederland en Duitsland. Als schrijver van 'Buren? Een alternatieve geschiedenis van Duitsland/Nederland en Rusland en Europa' spreekt hij over het belang van het leren van het verleden en hoe we nu weer op een kruispunt staan. Toch hebben Nederlanders last van een Duitslandfobie, terwijl we zo ontzettend op elkaar lijken.

Spreker: dr. Thomas von der Dunk

Locatie: Academiegebouw Utrecht

Datum: 2 november

[Lees verder >>](#)

Die Wende: Filmfestival Die Wende

Een meerdaags filmprogramma in De Balie met vroege klassiekers van inmiddels gerenommeerde filmmakers die opgroeiden tijdens het communisme, en nu in vrijheid hun films kunnen produceren. Het filmprogramma is een serie van tien filmvertoningen, verspreid over vijf dagen. Iedere dag staat één land (Hongarije, Polen, Roemenië, Tsjechië of Duitsland) centraal. Uit Duitsland toont De Balie het bijzondere kortfilmprogramma *Mauernblüten*: zeven afwisselende films, die allen op hun eigen manier de beperking van levensruimte van inwoners van de DDR door staatscontrole thematiseren.

Locatie: De Balie, Amsterdam

Datum: 2 t/m 8 november

[Lees verder >>](#)

Filmfestival: Cinema DDR - Films van achter de Muur

Met de val van de Muur op 9 november 1989 kwam ook een einde aan de DEFA, het staatsfilmbedrijf van de DDR. Het Filmmuseum vertoont films en documentaires die een unieke kijk bieden op de Oost-Duitse (film-)geschiedenis en het dagelijkse leven in de DDR.

Locatie: Filmmuseum Amsterdam

Datum: 5 november tot 3 december

[Lees verder >>](#)

Festival GO EAST - DDR in de Melkweg

Rond het Leidseplein in Amsterdam wordt het jubileum gevierd op vrijdag 6 november met het DIA-festival 'GO EAST! DDR in de Melkweg'. Op het festival 'GO EAST!' kunnen bezoekers in verschillende zalen kiezen uit lezingen, filmvertoningen en discussierondes. Sprekers zijn onder meer schrijver Thomas Brussig, oud-Berlijncorrespondent voor *NRC Handelsblad* Michel Kerres, historicus Willem Melching (UvA) en historicus en filosoof Luuk van Middelaar. Deelnemers aan GO EAST! krijgen korting op toegangkaartjes voor 'Ein Abend in Berlin' in Paradiso. Daar treden - aansluitend op het programma in de Melkweg - verschillende Duitse bands op.

Locatie: De Melkweg, Amsterdam

Datum: 6 november

[Lees verder >>](#)

Muziek: Ein Abend in Amsterdam

Een avond en een nacht vol Duitse popmuziek in Paradiso. Ein Abend in Amsterdam, dat in 2009 voor de derde keer plaatsvindt, biedt een vitale, eigenwijze dwarsdoorsnede van de hedendaagse Duitse popmuziek, die steunt op een optelsom van innovatie, Duitstaligheid, scherpe instrumentatie en diversiteit.

Locatie: Paradiso, Amsterdam

Datum: 6 november

[Lees verder >>](#)

Die Wende: Debat 20 jaar zonder Muur

Bekende (oud-)redacteuren van de Groene Amsterdammer komen samen voor een geanimeerde "redactievergadering" over journalistiek ten tijde van de Koude Oorlog, een debat over Duitsland na 1989 en gesproken columns.

Cartoonist/columnist Martin Simek interviewt een mystery guest. Naast het hoofdprogramma wordt een Speakers Corner ingeruimd, waar schrijvers, denkers, critici en visionairen zich mogen uitspreken over twintig jaar zonder muur. De avond wordt afgesloten met een dansfeestje in Berlijnse stijl: Russendisko!

Locatie: Stadsschouwburg, Amsterdam

Datum: 7 november

[Lees verder >>](#)

Festival Niemandland

Met de Val van de Muur én de huidige stad Berlijn als creatieve inspiratiebron wordt Utrecht op zondag verdeeld over ZONE WEST, ZONE MITTE en ZONE OST. Op ruim vijfendertig locaties zijn er concerten, lezingen, exposities, filmvertoningen en uitwisselingsprojecten. Het programma van Niemandland begint zaterdag al met een speciale opening en aansluitend een muzikaal nachtprogramma.

Locatie: verschillende plaatsen in Utrecht

Datum: 7-9 november

[Lees verder >>](#)

Opening tentoonstelling 'Achter de Muur' door Ben Bot

Voormalig minister van Buitenlandse Zaken en de eerste Nederlandse ambassadeur in de DDR, Ben Bot, opent op 9 november de overzichtstentoonstelling 'Achter de Muur'. Foto's, voorwerpen en documenten uit het DDR-museum in Monnickendam, vertellen het verhaal van de Duitse arbeiders- en boerenstaat. In de OBA is verder de expositie 'Een ogenblik in Duitsland' van het Duits Verkeersbureau te zien. Die is het resultaat van een internationale fotowedstrijd: Fotografen uit twintig landen reisden het afgelopen jaar naar Duitsland om hun interpretatie van de Duitse deling vast te leggen.

Locatie: Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA)

Datum: 9 november

[Lees verder >>](#)

Studium Generale Lezing: Mijn koffer in Berlijn

Actrice en schrijfster Coks Habbema vertelt als oud-Berliner over haar ervaringen

met en herinneringen aan Oost-Berlijn voor en na de val van de Muur. Wie speelden een rol bij de val van de Muur? Hoe ontstond de Wende? Vanavond staat in het teken van het leven van de gewone DDR-burger. Welke problemen zijn er na de val van de Muur ontstaan?

Spreker: Cox Habbema

Locatie: Academiegebouw Utrecht

Datum: 9 november

[Lees verder >>](#)

Opening: 1989 - Einde van een tijdperk

Op de avond dat 20 jaar geleden de muur viel, vertellen journaliste Annemieke Hendriks en directeur Ton Nijhuis van het Duitsland Instituut over de bizarre situaties die ontstonden toen plotseling het IJzeren Gordijn werd geopend. Aansluitend opent de Duitse politiek tekenaar Berndt A. Skott wordt de tentoonstelling 1989, einde van een tijdperk en wordt de vernieuwde website www.duitslandweb.nl gepresenteerd. Bij de borrel treedt Sonja Markovski op.

Locatie: Permuseum Amsterdam

Datum: 9 november, 20.00 uur

[Lees verder >>](#)

Tentoonstelling: 1989 - Einde van een tijdperk

Vanaf 9 november organiseert het Permuseum een grote tentoonstelling over alle revolutionaire omwentelingen die twintig jaar geleden leidden tot de Val van de Muur. Bijzondere voorpagina's van kranten uit heel Europa, aangevuld met politieke tekeningen van onder anderen Fritz Behrendt en Frits Müller, tonen hoe de verschillende landen met deze gigantische omwentelingen omgingen.

Locatie: Permuseum, Amsterdam

Datum: 9 november 2009 t/m 28 februari 2010

[Lees verder >>](#)

Filmreeks: 'Alles auf Anfang', 20 jaar na de val van de Muur, 60 jaar BRD Twintig jaar na de val van de Muur en zestig jaar na de oprichting van de Bondsrepubliek tonen het Ketelhuis in Amsterdam en Filmhuis Lumen in Delft vier Duitse films over deze cruciale gebeurtenissen in de Duitse geschiedenis.

Locatie: Ketelhuis, Amsterdam en Lumen, Delft

Datum: 24 november t/m 17 december

[Lees verder >>](#)

Debat: Europa sinds 1989

Na de val van de Muur treden steeds meer voormalige Oostblokstaten toe tot de EU. Heeft het 'nieuwe Europa' werkelijk het trauma van de deling tijdens de Koude Oorlog verwerkt? Wat zijn de verwachtingen van de nieuwe lidstaten en zijn deze uitgekomen? Deskundigen gaan over deze en andere vragen in debat.

Locatie: Spui 25, Amsterdam

Datum: 9 december

[Lees verder >>](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3296/20-jaar-val-van-de-muur-nederland-viert-mee>